

Lars Norden, lars.norden@dsf.nl

Lars Norden is Programme Director van het MSc in Finance, Risk Management programma bij Duisenberg school of finance. Tevens is hij Associate Professor of Finance aan de Rotterdam School of Management, Erasmus University.

Bestuur en management

Lessen van deregulering

De motivatie voor economische liberalisatie is het bevorderen van concurrentie teneinde efficiency, economische groei en sociaal welzijn te vergroten. Dit paradigma scharniert op de aanname dat bedrijven waarde maximaliseren en dat een toename van bedrijven in een markt automatisch tot meer concurrentie leidt. Echter, dit beeld houdt geen rekening met de link tussen regulering en corporate governance, en de invloed daarvan op gedragingen. Wanneer regelgevende beperkingen weg worden genomen, zal het resultaat afhangen van de interactie tussen corporate governance en gedrag van een bedrijf, vooral wanneer gedrag niet primair wordt gedreven door waarde maximalisatie en wanneer de regelgevende beperkingen ontworpen waren om het nemen van risico te beletten.

Geografische deregulering van de Cajas: 'De Spaanse ervaring'

In een recent onderzoek*, is het effect van de wisselwerking tussen deregulering en governance op het nemen van risico in de financiële sector onderzocht. Een grootschalig natuurlijk experiment in deregulering van bankieren in Spanje is geanalyseerd: het verwijderen van barrières voor branching voor Spaanse spaarbanken (caja banken) in 1988.

Wat is er bijzonder aan staatsbanken?

Banken in handen van de overheid representeren circa 40 procent van de totale sector in de wereld. Hun doelstellingen wijken om diverse redenen af van die van private banken. Ten eerste kunnen overheden als eigenaren significant afwijken van waardemaximalisering. Ze streven vaak sociaal welzijn na (economische ontwikkeling, culturele doelen, financiële diensten voor achtergestelde groepen). Deze alternatieve doelen kunnen negatieve effecten hebben, waaronder slechte prestaties en inefficiënte kredietallocatie. Ten tweede is er geen markt voor corporate control voor staatsbanken. Toezicht is 'sticky': het kan niet makkelijk overgedragen worden aan een andere partij, waarmee deze banken kwetsbaar worden voor politieke invloed. Ten derde kunnen staatsbanken onderworpen worden aan invloed van lokale, regionale en federale politici. Een verschuiving van lokaal naar regionaal of federaal toezicht kan gemakkelijk

leiden tot gedrag gericht op het bouwen van een imperium en het optimaliseren van een carrière.

Belangrijkste resultaten

Het onderzoek wees uit dat de geografische uitbreiding van Spaanse spaarbanken gerelateerd is aan een significante toename in het nemen van risico. De cajas leenden geld uit aan bedrijven in nieuwe markten die meer risicovol waren dan hun thuismarkten en dan de leners van commerciële banken. De toename in het genomen risico was substantieel hoger voor cajas waar regionale overheden een aandeel in het bestuur hadden, voor uitbreiding naar regio's die door dezelfde politieke partij als de thuis regio bestuurd werden en voor leningen aan bedrijven in de vastgoed- en bouwsector. De resultaten laten zien dat liberalisatie leidde tot een afwijking in het nemen van risico's in het Spaanse bank systeem, gerelateerd aan de problemen op het gebied van governance bij de spaarbanken. Goede bedoelingen pakten verkeerd uit. Bijna alle cajas faalden en werden uiteindelijk gedwongen commercieel te worden (Memorandum of Understanding ondertekend door Spanje en de EFSF in 2012).

Implicaties

Het verhaal van de Spaanse cajas banken is van belang gezien de spectaculaire grootte en gezien het feit dat de toekomst van de Euro gedeeltelijk afhangt van hoe Spanje de crisis doorstaat. Het is ook van belang voor andere landen met spaarbanken en/of coöperatieve banken. Veel landen hebben de regelgevende beperkingen voor componenten van bancaire systemen geliberaliseerd, vaak met negatieve consequenties. De voornaamste implicatie is dat liberalisatie rekening moet houden met de governance structuur van instituties en de impact daarvan op economisch gedrag. «

* Illueca, M., Norden, L., Udell, G., 2013. Liberalization and Risk Taking: Evidence from Government-Controlled Banks. Forthcoming, Review of Finance (Journal of the European Finance Association). Manuel Illueca is Associate Professor at the Universitat Jaume I in Castellon de la Plana, and Gregory F. Udell is Professor at the Kelley School of Business, Indiana University.